

• ANGELUKO IKASLEAK •**OSOGUNERO ERAKASKERD**

1996-97 IKAS URTHEA

BOST GARREN ERAKASPENA**(I) ELHEKETA: ASTE HUNTAKO SOLAS GAIA,**

1. Zer da lakha bat? Zer dira laminak?
Ausina edo asuna?
2. Supazterean zer zur mota aridera erretzen?
3. Haurrak lastor lokhartuko dira. Etxadi guziek
zer egiten du etxan antza?

Piarresek pitxer handi baten bethea minata ekarriak, danga danga edan zuten guziek, eta, haurrak, letero-letero bazoazkon orai amari, ixorio eder bat haren ganik beharrez: "Ixorio bat, ama, eta luzea, dakizun pullitena?"...¹

LERO ALDE HAU EZITZUL

Beren gopor-esneak hustuak zituzten guziek. Pipa eta pipa ari zituen berri gizonak. Ganix, eskalapoin gantzola² bat itzatu beharrez, bere bethiko xokoan emana zen, Phesta-Berrietako aireak, xixu eta xixtu... xirurikatuz.

PIARRES**(II)****OIHANALDEAN 3**

"Ixorio bat, ama, ixorio bat!"

-Huna beraz, haurrak:

"-Bera, haurrak, etxe batean, non nahi sartzen omen zitzaizkotzaminak.

Arrats batez, oherakoan, etxekandreak, uste gabean, lakha³ bat ahoz beheiti emanik, lamin bat atxeman zuen, biaramunean, *lakharen barnean ithoa*; ontsa harritu baitzen, sinhesten ahal ere duzuen bezala.

Nola ez baitzen laminik lur-sainduan chorzten, zilo bat baratze zolan egunik, han eman zuten lamina; eta, biaramuneko, dena ausin egina zen lamina chortzi zen tokia; egundaino geroztik ezin garbitu baitzuten toki hura".

Amak bere ixorio pullita bururatua du orai. Oro ixil ixila daude sukalde maitean. Tarte batetarik ari, ottia da bakarrik ezagun, hatsantua,⁴ lehertua, su-harri handiaren azpian. Azken othe-adarrak intzireka, tiroka, xixtuka ari dira su-phizkian, Oihanaldeko pandero ederrak, beren kobre hori edo gorriekin, untzitegiko zureria pullita, sukaldeko aska handia, bethiko kutxa zaharra dirdiretan emaiten dituztela. Xingar azpi xurien, lukainka eta bipergorri soña-luzeen itzalak zein bitxi egiten duen han, paretan! Ezagun da; bururaino errerik, laster hilen dira orai itxinduak. Ixtantean, gauzak eta jetlek ilhunbean ditezke sukalde handian...

antxume, amaren altzoan lokartu da hantxet, eta, ametsetarik, laminekin ari da borrokan. Frantxa eta Xaneta, bi aingeru-maita bezala, Mariaren ondoan, sorbalda sorbaldari kontra, beren buru pullitek elgar hunkitzen dutela, lokartu dira hek ere...

Zizelu xokotik, orduan berean, ezti-eztia huna non mintzo den aita:

"Hots, haurrak, gure othoitza erraitekoa dugu gaur oraino. Iratzar hortik! Haize eta ura, horra zer diteken gaur kanpoan; eta haizcaren ondotik, behar bada, elthurra bilhar goiztan!... Eman gaiten guziak Jainko Jaunaren gerizan!..."

Oro xutitu dira berchala, zoin bere tokian, eta, arrats guziez bezala, goratik, jada, begiak bere arimaren gainerat hetsirik, hasia da Marie: "Altaren eta Semearen eta Izpiritu Sainduaren izenean..."

(III) ADITZ IKASKUNTZA.

31. omen zitzaizkoten 32. ixil ixila daude

33. ilhunbean ditezke 34. Eman gaiten.

31. IZAN - Régime indirec. Indie. Imperf

Hek ziren = ils étaient.

Hek(eus)zitzaizkitan (à moi) = ils m'étaient

zitzaizkizun (à vous) = ils vous étaient

zitzaizkion (à lui) = ils lui étaient

zitzaizkigun (à nous) = ils nous étaient

zitzaizkizun (à vous) = ils vous étaient

(ii) zitzaizkien (à eux) = ils leurs étaient

Gru ginen = à nous étions

Gru(nous)zitzaizkizun (à vous) = nous vous étions

zitzaizkion (à lui) = nous lui étions

zitzaizkizun (à vous) = nous vous étions

zitzaizkien (à eux) = nous leurs étions

32. EGON. Indicatif

Pa. Ni nago = je reste

Hi. Hago = tu restes

Zu. Zeude = es restez

Hura dago = il reste

Gru gaude = nous restons

Zuek zaudezte = vous restez

Hek daude = ils restent

Imp. min dagon (je restais)

min dagon

zinauden

zagon

ginauden

zinaudezten

zauden etc.

EGON - Imperatif

(Hi) Hago = reste

(Zu) Zeude = restez

(Hura) Bego = qu'il reste

(Gru) Gauden = restons

(Zuek) Zaudezte = restez

(Hek) Beude = qu'ils restent

pour

mémoire

¹ (ii) zitzaizkieten = zitzaizkoten